

Mason Derneđi Eski Üyesi Kalemİyle

Mason Tarikatı Üzerine Yapılmış

Akademik Çalışmalar Değerlendirmesi - 4

Yüksek Lisans Tezi

**“İtalyan milliyetçiliğinin Osmanlı başkentindeki
etkileri: Mazzini, Garibaldi ve Masonluk”**

VERONICA MUSARDO, Öğrenci

Prof. Dr. SAKİR DİNÇ SAHİN, Danışman

Hürol Tasdelen

Ankara

Haziran 2019, Yayın

Haziran 2025, 1. düzeltme

<https://huroltasdelen.com/>

yayınıdır.

Her hakkı saklıdır.

Atıf yapılmadan hiçbir bölümü kopyalanamaz.

İçindekiler

TEZ BİLGİLERİ.....	1
KİŞİSEL BİLGİLER	2
KAYNAK DEĞERLENDİRMESİ.....	5
TEZ DEĞERLENDİRMESİ	6
KAYNAKÇA	9

TEZ BİLGİLERİ

Yazan: Veronica Musardo

Tezin Adı: İtalyan milliyetçiliğinin Osmanlı başkentindeki etkileri: Mazzini, Garibaldi ve Masonluk

YÖK numarası: 348991

Onay Yılı: 2013

Üniversite: Yeditepe Üniversitesi

Bölüm: Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı

Danışman: Y. Doç. Dr. Şakir Dinçşahin (Günümüzde ??Prof.)

Jüri: Prof. Dr. Ahmet Naci Yücekök (Yeditepe Ü.)
Prof. Dr. Bilgen Sütçüoğlu Karakuş (Yeditepe Ü.)

Tez dili: İngilizce

Teze erişim: <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>

Ulusal Tez Merkezi kaydı:

Tez No	İndirme	Tez Künye	Durumu
348991		Influences of Italian nationalism in the capital of Ottoman Empire: Mazzini, Garibaldi, and Masonry / İtalyan milliyetçiliğinin Osmanlı başkentindeki etkileri: Mazzini, Garibaldi ve Masonluk Yazar: VERONICA MUSARDO Danışman: YRD. DOÇ. DR. ŞAKİR DİNÇŞAHİN Yer Bilgisi: Yeditepe Üniversitesi / Sosyal Bilimler Enstitüsü / Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı Konu: Siyasal Bilimler = Political Science Dizin: Jön Türkler = Jön Turks ; Masonluk = Masonry ; Milliyetçilik = Nationalism ; Türk-İtalyan ilişkileri = Turkish-Italian relations	Onaylandı Yüksek Lisans İngilizce 2013 125 s.

Tez İngilizce yazılmış.

Veronica Musardo, tezinde teşekkür ettiği kişiler; İtalya İşçi Sendikası İstanbul birim yetkilileri; Enrico Boari ve Yönetmeni Dr. Sedat Bornovalı ve Türkiye Büyük Locası.

Tezde ilk gördüğümüz vahim yanlış, Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre Türkiye Büyük Locası diye bir yapı yok. Doğrusu Hür ve Kabul Edilmiş Masonlar Büyük Locasıdır (HKEMBL)!

Teşekkür edilen Sedat Bornovalı, HKEMBL üyesi bir masondur. Sedat Bornovalı, 7-8 yıl önce Türkiye 'deki İtalya Okullarında yanılmıyorsa Belgelik (Arşiv) ve Kütüphaneden sorumluydu.

Prof. Dr. Şakir Dinçşahin, İstanbul Gedik Ü. Öğretim Üyesi.

Tez yapıldığı sırada Yrd. Doç. Dr.

Eğitim

Lisans: Boğaziçi Ü. İktisadi Ve İdari Bilimler F. Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler B, 1995-1999
Yüksek Lisans: Yeditepe Ü. İktisat B, 2002-2004
Doktora: Yeditepe Ü. Siyaset Bilimi Ve Uluslararası İlişkiler B, 2004-2010

Akademik Çalışma

İstanbul Arel Üniversitesi, Yeditepe Ü

Dr. Bilgen Sütçüoğlu Karakuş, Yeditepe Ü. Öğretim üyesi

Eğitim

Lisans: Bilkent Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler F. Uluslararası İlişkiler Bölümü, 1996-1999
Yüksek Lisans: İstanbul Bilgi Üniversitesi, 1999-2001
Doktora: Kingston U, 2002-2010

Akademik Çalışma

Yeditepe Ü, İstinye Ü.

"2011 09_KCK operasyonuna tepki gösterenler" bildirisinde imzası var.

KCK kısaltması ile bilinen yasadışı örgüt, BTÖ 'nün bir uzantısıdır. Doğal olarak tüm demokratik devletlerin kendisini koruma niteliğinin olmazsa olmazı, yasa dışı, bölücü yapılara, örgütlere karşı yasalar ile mücadele etmek, bu örgütleri durdurmak ve yok etmektir. "KCK operasyonu" da güvenlik güçleri tarafından bu amaçla yapılan bir güvenlik uygulamasıdır.

Bu bildiri imzalayanlar listesinin alındığı gazete internet bağlantısı:

<https://www.gazetevatan.com/gundem/kck-operasyonuna-700-aydin-tepki-gosterdi-408261> "

Veronica Musardo

Eğitim

Yeditepe University

Master in Political Science and International Relations, Scienze politiche e governo

Sep 2011 - Jul 2013

Kendriya Hindi Sansthan, Agra, India

Certificate of Hindi language- Italian Ministry of Foreign Affairs, Hindi Language Certificate

Sep 2009 - Jul 2010

Università di Napoli L'Orientale

Laurea Specialistica, Comparative Literatures and Cultures

Feb 2007 - Jul 2009

Grade: 110/110 con lode

Università di Napoli L'Orientale

Bachelor Degree, Comparative Languages and Cultures

Oct 2002 - Feb 2007

Experience

Pädagogische Mitarbeiterin - Amt für Migration und Integration

Kommunales Integrationszentrum der Stadt Münster · Full-time

Aug 2022 - Present · 2 yrs 11 mos

Münster, North Rhine-Westphalia, Germany

📌 Linguistica

Boğaziçi Üniversitesi

Part-time · 12 yrs 11 mos

Istanbul, Türkiye

Italian Lecturer

Aug 2012 - Present · 12 yrs 11 mos

📌 Linguistica and Insegnamento delle lingue

Italian English Lecturer

Aug 2012 - Jan 2013 · 6 mos

Italian Instructor

MEDICE Arzneimittel Pütter GmbH & Co. KG · Part-time

Jul 2016 - Oct 2016 · 4 mos

Iserlohn, North Rhine-Westphalia, Germany

Veronica Musardo

588 arkadaş

Arkadaşı ekle

Mesaj Gönder

✓ Kaynak Listesinden

Birand, Altay, A concise history of Freemasonry in the Ottoman Empire, online available <http://www.seattlescottishrite.com/newsletter/History%20of%20Turkish%20Masonry1.pdf>

Dumont, Paul. "Freemasonry in Turkey: a by-product of Western penetration," *European Review*, Volume 13, Issue 03(2005): 481-493.

Hanioğlu, Şükrü. "Notes on the Young Turks and the Freemasons, 1875-1908," *Middle Eastern Studies* (1989): 186-197.

Layikteş, Celil, Short History of Freemasonry in Turkey 1909- 2009 (No reference. Documents kindly received from Grand Orient of Turkey, Istanbul

Mola, Aldo Alessandro 'Masonería y política: ... ' Ediciones Universidad de Salamanca Stud. hist., 23 (2005): 103-129.

Angelo Iacovella, II Tringolo e la mezzaluna, I Giovani Turchi e la Massoneria Italiana- (Istituto Italiano di Cultura di İstanbul, 1997).

✓ Kaynakların Değerlendirmesi

Masonlukla ilgili kaynaklar bunlar. İtalyanca olanı değerlendirmem söz konusu değil, İtalyanca bilmiyorum.

Prof. Dr. Altay Birand ve Celil Layikteş 33. Derece mühendis masonlar ve elbette yazdıkları yanlıdır.

Paul Dumont mason bir bilim insanı, tarihçidir.

Yerli kaynak araştırması korkarım yapılmamış ve seçilen kaynaklar da tamamen tek yanlı.

Tez de gözüme ilk çarpan vahim yanlış, İstanbul'un adının, günümüzde Türk Devleti tarafından kullanılmayan ve uluslararası alanda da resmi geçerliliği olmayan "*Costantiopoli*" olarak kullanılması. Bu kabul edilemez. Osmanlı İmparatorluğunda adı Constaniye'dir!

Diğer bir önemli yanlışlık da, Osmanlı İmparatorluğu döneminin, Türkiye varmış gibi aktarılması.

Tezin temel yanlışlarını şöyle sıralayabiliriz;

Masonluk dünyada 1-3 dereceler düzeyinde ikiye bölünmüştür. İngiltere B. Büyük Locası ve Fransa Büyük Doğusu. Osmanlıda kurulan yerel masonik örgüt, Fransa Büyük Doğusu masonluğuna bağlı İtalyan Büyük Doğusu önderliğinde ve Fransa Büyük Doğusu desteğinde kurulmuştur. Adı da Osmanlı Maşrık-ı Azami yani Osmanlı Büyük Doğusudur.

Tez de Türkiye Büyük Locası yazılmış ki, bu isim ancak 1965 yılında alınmış, sonra yasa ile Türkiye adının derneklerde kullanımına yasak getirilip, ancak Bakanlar Kurulu kararı ile kullanılabileceği yasa ile sınırlandırılınca terk edilmek durumunda kalınmış. Dahası, Tez de söz edilen masonik örgüt Büyük Doğudur, Büyük Loca değil.

O dönemde coğrafyamızda egemen devlet Osmanlı İmparatorluğu'dur ve masonluk devlet adı ile anılır. Türkiye Cumhuriyeti 1923'de kuruldu!..

İngiltere B. Büyük Locası, 1909'da kurulmuş olan Osmanlı Maşrık-ı Azami 'yi, tanımamış, mason kabul etmemiştir. 1909'dan sonra İngiltere B. Büyük Locasına bağlı taşra locaları Osmanlı coğrafyasında çalışmalarını sürdürmekteydi. Hatta Fransa, İtalya ve diğer ülke mason merkezlerine bağlı localar da varlıklarını korudular.

Osmanlı Büyük Doğusunu Türklerin kurduğu mason yalanı ne yazık ki diğer tezlerde olduğu gibi burada da doğru kabul edilmiş.

Osmanlı Büyük Doğusu ve Osmanlı Yüksek Şûrası, Belçika'da Avrupalı emperyalistlerin adlığı kararla, İtalyan Büyük Doğusu tarafında, Osmanlı'da yaşayan, çoğu Fransız, İtalyan vatandaşları ile Osmanlı tebaası Devşirmeler, Yahudi, Sabetaycı, Rum, Ermeni, Levanten ve Araplar tarafından kurulmuştur. Aralarında Talat Paşa dışında kendisini Türk sayan kimse yoktur.

Kurucu listesi bu gerçeği ortaya koyuyor:

Prens Aziz Hasan, Joseph Sakakini, Michel A. Nouradoughian, David J. Cohen, Osman Talat, Mehmet Ali Bey, Nail Bey, Edouard De Nari, Dr. Modiano, Osman Fehmi, Nadra Moutran, Faik Bey, A.Salem, Dr.Suhami, S.Kazanova, Sarim Kibar, Rafael Ricci, Diran Kelekyan, Osman Sahih, Bohor Kamhi, Viktor Algrante, Tevfik Bey, Fevzi Menahem , Dario Errera, Viktor Mordo, Nuri Nazif, Herkül Diyamantopulo.

Tez de atıf yapılan mason tarih bilim insanı Paul Dumont 'un da dediği gibi Osmanlı masonluğu sömürge masonluğudur. Paul Dumont 'un sözlerini Tez de atıf da yapılan Iacovella'nın kitabından aktaralım;

*"Osmanlı masonluğu XVIII. yüzyılın sonlarına doğru doğdu. Ama ancak 1850'den sonra, Tanzimat İmparatorluğu'nun Batıya siyasal, ekonomik ve kültürel açılışı sayesinde gelişmeye başladı. O dönemde açık ve seçik olarak, bir "sömürge" masonluğunun çizgilerini taşımaktadır. Gerçekten de Sultan'ın topraklarındaki düzinelerce locanın hiçbirisi özerk değildir. Hepsi aralarında rekabet ve farklı ulusların çıkarlarını temsil eden yabancı obediyanlara bağlıdır. "*¹

Tez de atıf yapılan yazarların, dönem masonluğuna dair en önemli sözlerinin aktarılmaması, kaynakların yeterince okunmadığını mı yoksa ideolojik bir yaklaşımla gerçeğin karartılması mıdır?

İtalya, o dönemin emperyalist Batı devletleri gibi Osmanlı'nın parçalanması ve bölüşümden pay almak için çalışmaktaydılar. Bu gerçeği tüm tarih bilimcilerin dönem üzerine yapılmış bilimsel çalışmalarında görmek mümkün. İtalyanlar İzmir merkez, bazı Ege illeri ile Marmara Bölgesini hedeflemekteydiler. Bunun için nüfus olarak Levantenleri kullanıyor; konsolosluk, İtalyan Okulları ve Mason Locaları ile bu yönde şiddetli çalışmalar sürdürüyordu. İtalyan - Osmanlı masonik ilişkilerini ele alan akademik bir çalışmada bundan söz edilmemesi, gerçeğin çarpıtılma gayreti olarak değerlendirilir.

Selânik de yerli masonluğun kuruluşunda en etkin etkin güç Yahudi-Sabetaycı masonlar, destekleyen de Selânik komprador burjuvazisidir. Temsilcileri, İspanya sonra İtalya vatandaşı olan Emmanuel Carasso. Carasso, Büyük loca kuruluşunda Osmanlı vatandaşı bile değildir.

İtalya Büyük Doğusu ile Osmanlı Büyük Doğusu arasındaki büyük kopuş, İtalyan ordusunun, Libya'yı vahşetle ve acımasız katliamlarla işgal etmesi sırasında, İtalya Büyük Doğusu Bü. Üs, Libya'ya uygarlık götürdükleri sözleri ile emperyalist bir anlayışla işgali desteklemesidir. Anımsamakta yarar var, işgal edilen Libya, Osmanlı'nın meşru toprağıdır. İşgal edilen toprak bizim toprağıımızdır.

Tez de savunulduğu gibi, İtalya masonluğu, insani değerlerle İtalya devleti arasında sıkışmamış, tam aksine İtalya Devletini milliyetçi duygularla desteklemiştir. İttihat ve Terakki Cemiyetinin masonları, İtalya'nın Trablusgarp'a çıkarma yapıp, işgal etmesi ile şoke olacaktır. İtalya, Osmanlı toprağı Trablusgarp'a asker çıkarırken, İtalyan Büyük Locası'nın Bü. Üs. Ferrari, biraderlerine bildiri yayınlar. Bildiri emperyalist bir milliyetçilik histerisi ile doludur;

¹ (Iacovella, 1998, s. 9)

*"Vatanımızın renkleri (Bayrağı) Trablus'a doğru yelken açmış gidiyor. Her biraderin, yöneticilerinin eylemleri üzerindeki, her biri saygı değer olan kişisel düşünceleri ne olursa olsun, Masonluğun görevi -ki herkes vatanın büyüklüğü, güçlülüğü ve özgürlüğü idealini empoze eder- medeni bir üstünlük ve insanlık ilerlemesi eylemine girmiş olan bayrağımızın zafer güneşi tarafından kucaklanmasını temenni ederek, sakın bir şekilde ve rahat bir vicdanla olayların gelişmesini beklemekten ibarettir. (...) Masonluğun kalbi, İtalya'nın kalbiyle birlikte güçlü bir şekilde çarpılmaktadır. "*²

Tez ağırlıklı olarak İtalya iç siyasetini ele alırken, İtalya Devleti ve İtalya masonluğunun Osmanlı'daki etkileri doğru ve yansız olarak aktarılamamış. Tam aksine İtalya masonluğunu aklayıcı ve emperyalist karakterini gizleyen bir yaklaşımla yazılmış.

Bir ülkenin hükümdarlık ve bağımsızlık göstergeleri, şehir adlarının yazılışında da görülür. İstanbul, İzmir için kullanılmış olan, Constantipole, Smyra gibi Türkiye Cumhuriyeti'nde geçerli olmayan isimlerin kullanılması, hatta Constantipole adının Osmanlı da bile olmadığı Bizans adı ile kullanılması, Türkiye Cumhuriyetinde, Türk vatandaşı bir öğrenci ile Türk vatandaşı öğretim üyelerinin yönlendirmesi ve değerlendirmesi olarak kabul edilemez. Veronica Musardo yazan, Şakir Dinç Şahin danışman tarafından ortaya konan tez, bilimsel açıdan geçersiz ve Türk milli değerleri açısından da karşıt cephede durmaktadır. Düşündürücü!

Mason tarikatının dünyadaki bölünmüşlüğü ve Osmanlı masonluğunun da tek bir bütün masonluk gibi aktarılması da, Tezi kökten bozan hatalı bir yaklaşım.

Bu nasıl Yüksek Lisans tezi?

² (Koloğlu, Osmanlı-İtalyan Libya S.'da, İttihatçılar, Masonlar ve Sos. Ent., 1999, s. 120-121)

KAYNAKÇA

- Iacovella, A. (1998). *Gönye ve Hilal, İttihad-Terakki ve Masonluk*. (T. Altınova, Çev.) İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Koloğlu, O. (1999). *Osmanlı-İtalyan Libya S.'da, İttihatçılar, Masonlar ve Sos. Ent.* Ankara: Ümit Yayıncılık.
- Taşdelen, H. (2019). *Mason Tarikatı ve Emperyalizm*. huoltasdelen.com: <https://huoltasdelen.com/index.php/masontarikati/mason-tarikati/kitaplar-mt> adresinden alınmıştır